

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І ДИЗАЙНУ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи
О.Б. Жильцов
“ ” 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОЕКТУВАННЯ РЕКЛАМНО-ГРАФІЧНИХ КОМПЛЕКСІВ

Для студентів
спеціальності 022 «Дизайн»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 022.01.01 «Графічний дизайн»

Розробник:

Єфімов Юрій Володимирович, старший викладач кафедри дизайну Факультету образотворчого мистецтва і дизайну, Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Єфімов Юрій Володимирович, старший викладач кафедри дизайну Факультету образотворчого мистецтва і дизайну, Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дизайну Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 5 від «24» серпня 2023 року

Завідувач кафедри дизайну Ю.В. Романенкова
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 022.01.01 «Графічний дизайн».

«24» серпня 2023 року
Гарант освітньо-професійної програми
022.01.01 «Графічний дизайн» О.В. Кардаш

Заступник декана
з науково-методичної та навчальної роботи А.О. Таранник

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПБ)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р., протокол № __

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристики дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	
	вибіркова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	8/240		
Курс	3	3	3
Семестр	5, 6	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом	2	1	1
Обсяг кредитів	8	4	4
Обсяг годин, в тому числі	240	120	120
<i>Аудиторні</i>	148	16	16
<i>Модульний контроль</i>	16		
<i>Семестровий контроль</i>	-		
<i>Самостійна робота</i>	76	104	104
Форма семестрового контролю	залік	залік	-

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни «Проектування рекламно-графічних комплексів» є підготовка графічного дизайнера з високим рівнем майстерності, формування гармонійно розвинутого спеціаліста для самостійного творчого вирішення завдань дизайнерської діяльності.

Предметом вивчення курсу є види рекламних носіїв – буклетів (євробуклетів), різноманітної сувенірно-рекламної продукції з використанням створеного логотипу (корпоративного стилю) як графічної складової для використання у

рекламі товарів чи послуг, носіїв зовнішньої реклами – сітілайтів (лайтбоксів), банерів для інтернет реклами в соцмережах та інших сайтів, адаптація цих та інших рекламних макетів в різноманітні розміри, оформлення транспортних засобів громадського користування (вагонів метрополітену, трамваїв, тролейбусів, автобусів).

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- набуття практичних навичок у дизайні рекламних матеріалів, які створюють рекламно-графічний комплекс;
- формування вміння застосовувати теоретичні знання з історії дизайну та мистецьких стилів у практичній роботі;
- ознайомлення із засобами та художніми прийомами створення рекламного дизайн-об'єкту;
- набуття вмінь роботи із типографськими набірними та рукописними шрифтами, здійснювати підбір гарнітури, кегля, накреслення шрифту, трекінгу та кернінгу, відповідно до обраного виду рекламної продукції;
- формування аналітичних вмінь у вивченні аналогів та прототипів;
- розвиток професійного критичного мислення майбутніх фахівців графічного дизайну;
- усвідомлення зв'язку між вибором графічного рішення і напрямом діяльності компанії, для якої створюється рекламна продукція.

Під час лабораторних занять та самостійної роботи відповідно профілю програми бакалавра дизайну формуються **загальні** та **фахові** компетентності.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Здатність працювати в команді.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 9. Здатність зберігати та примножувати культурномистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 1. Здатність застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну.

СК 2. Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну.

СК 3. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.

СК 4. Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності.

СК 6. Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).

СК 7. Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну.

СК 8. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайноб'єкта.

СК 11.Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 1. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях

РН 3. Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень

РН 4. Визначати мету, завдання та етапи проектування

РН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень

РН 8. Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію

РН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання

РН 10. Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі

РН 11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах

РН 12. Дотримуватися стандартів проектування та технологій виготовлення об'єктів дизайну у професійній діяльності

РН 16. Враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, застосовувати новітні технології у професійній діяльності

РН 17. Застосовувати сучасне загальне та спеціалізоване програмне забезпечення у професійній діяльності (за спеціалізаціями)

PH 18. Відобразити морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну

PH 19. Розробляти та представляти результати роботи у професійному середовищі, розуміти етапи досягнення успіху в професійній кар'єрі, враховувати сучасні тенденції ринку праці, проводити дослідження ринку, обирати відповідну бізнес-модель і розробляти бізнес-план професійної діяльності у сфері дизайну

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістовних модулів	Ус	Розподіл годин між видами робіт						Са	
			Аудиторна							мос
			Л	С	Л	а	б	о		
Змістовий модуль 1. Створення сучасного логотипу та корпоративного стилю (5 семестр)										
1	Тема 1. Вступ. Визначення рекламно-графічного комплексу	4	4	-	-	-	-	-	-	
2	Тема 2. Теоретичний аналіз фірмового стилю обраної компанії	8	-	-	-	4	-	4		
3	Тема 3. Розробка логотипу компанії	12	-	-	-	8	-	4		
4	Тема 4. Розробка пропонуємого корпоративного стилю	28	-	-	-	18	-	10		
5	Тема 5. Створення композиції та оздоблення макетів	26	-	-	-	16	-	10		

6	Тема 6. Побудова векторного макету	34	-	-	-	24	-	10
7	<i>Модульний контроль</i>	8						
8	<i>Разом</i>	120	4	-	-	70	-	38
Змістовий модуль 2. Дизайн рекламно-графічного комплексу (6 семестр)								
9	Тема 7. Складові рекламнографічного комплексу.	56	-	-	-	36	-	20
10	Тема 8. Поєднання складових в єдиний стиль.	56	-	-	-	38	-	18
11	<i>Модульний контроль</i>	8						
12	<i>Разом</i>	120	-	-		74	-	38
13	<i>Усього</i>	240	4	-		144	-	76

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПРОЕКТУВАННЯ РЕКЛАМНО-ГРАФІЧНИХ КОМПЛЕКСІВ

Змістовий модуль 1.

Створення сучасного логотипу та корпоративного стилю

Тема 1. Вступ. Визначення рекламно-графічного комплексу. *Лекція*

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

Характеристики, елементи та призначення рекламно-графічного комплексу.

Принципи формування, рекламно-інформаційна продукція; сувенірна продукція; зовнішня реклама; інтернет-реклама. Основна шрифтова термінологія.

Практичне заняття: вибір фірми та визначення напрямку діяльності для створення проекту рекламно-графічного комплексу.

Рекомендовані джерела: 1, 2, 3, 5, 13, 17, 18

Тема 2. Теоретичний аналіз фірмового стилю обраної компанії.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

Аналіз фірмового стилю обраної компанії, колористичних та графічних особливостей, визначення напрямку діяльності. Вибір продукту; специфіка рекламної компанії; цільова аудиторія; визначення складу рекламно-сувенірної продукції; аналіз аналогічних розробок.

Лабораторне заняття: аналіз передпроектної ситуації, аналогів та прототипів. Вибір рекламного слогану для подальшої розробки. Презентація вихідних матеріалів та обраних графічних рішень в довільній формі.

Тема 3. Розробка логотипу компанії.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

Пошук форм та ідеї щодо створення варіантів логотипу обраної компанії. Визначення кольорової гами. Пошук шрифтів та робота з ними. Презентація варіантів створених лого.

Лабораторне заняття: опрацювання аналогів, створення варіантів ескізів логотипу обраної (вигаданої) компанії (5-15 варіантів).

Тема 4. Розробка пропонованого корпоративного стилю.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

Поняття корпоративного стилю (Брендбуку (brand book), Гайдлайну (guideline)). Вивчення аналогів, світових брендів.

Лабораторне заняття: створення елементів корпоративного стилю; варіанти напису; вирішення контрастності; ескізні варіанти стилю (3-5 варіантів).

Тема 5. Створення композиції та оздоблення макетів.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

Композиція макету; необхідні елементи: структура, ієрархія, технічна інформація.

Лабораторне заняття: створення ескізних варіантів макетів різних рекламних носіїв.

Тема 6. Побудова векторного макету.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

Побудова векторного макету в Adobe Illustrator на основі обраного ескізу; векторна та растрова графіка; опорні точки; направляючі тощо.

Лабораторне заняття: опрацювання ескізу у векторній програмі, побудова складових макету за допомогою опорних точок та направляючих.

Рекомендовані джерела: 1, 2, 3, 5, 6, 12, 16, 18

Змістовий модуль 2.

ДИЗАЙН РЕКЛАМНО-ГРАФІЧНОГО КОМПЛЕКСУ

Тема 7. Складові рекламно-графічного комплексу.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

Рекламна сувенірна та поліграфічна продукція; формати рекламних носіїв, буклетів (євробуклетів), сувенірної рекламної продукції, макети оформлення транспортних засобів, зовнішньої реклами (сітілайт), банерної інтернет-реклами і їх адаптація; роль графічних елементів у створенні рекламно-графічного комплексу; кольорове та тональне вирішення проекту.

Лабораторне заняття: колористичне та тональне вирішення проекту; відбір та опрацювання відповідних до проекту мокапів, створення ескізів макетів; створення дизайну макетів рекламної продукції (євробуклет з використанням постдрукарських послуг (вибірковий лак, ніж, конгреф), сітілайт, Оформлення громадського транспорту, банер з адаптацією, сувенірна продукція).

Тема 8. Поєднання складових в єдиний стиль.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

Поєднання обраних рекламних макетів в єдиний стиль рекламної компанії, створення презентації.

Лабораторне заняття: завершення комплексу рекламних макетів та презентація проекту рекламно-графічного комплексу.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Вид діяльності	Максим. к-сть балів за одиницю	ЗМ №1		ЗМ №2	
			К-сть один.	Всього балів	К-сть один.	Всього балів
1	Відвідування лекцій	1	2	2	-	-
2	Відвідування лабораторних занять	1	35	35	37	37
3	Виконання завдання лабораторної роботи	10	5	50	2	20
4	Виконання завдання для самостійної роботи	5	5	25	2	10
5	МКР	25	1	25	1	25
Максимальна кількість балів за модуль			137		92	
Максимальна кількість балів			229			
Коефіцієнт визначення успішності			229:100=2,29			
Підсумковий рейтинговий бал			100			

6.1. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

№ з/п	Змістовий модуль та теми курсу	Кількість годин	Бали
Змістовний модуль 1. Створення сучасного логотипу та корпоративного стилю			
1	Теоретичний аналіз фірмового стилю обраної компанії	4	1-5
2	Розробка логотипу компанії	4	1-5
3	Розробка пропонованого корпоративного стилю	10	1-5

4	Створення композиції та оздоблення макетів	10	1-5
5	Побудова векторного макету	10	1-5
Змістовий модуль 2. Дизайн рекламно-графічного комплексу			
6	Складові рекламно-графічного комплексу	20	1-5
7	Поєднання складових в єдиний стиль	18	1-5
	Усього годин/балів	76	35

Критерії оцінювання самостійної роботи

5 балів	Виявлено творчий підхід та ініціативність; висока якість виконання завдання; завдання виконано в повному обсязі та своєчасно
4 бали	Виявлено творчий підхід; виконання завдання з деякими помилками; завдання виконано в повному обсязі та своєчасно
3 бали	Недостатньо виявлено самостійність, ініціативу у процесі вирішення навчальних задач; недостатній обсяг виконаного завдання; своєчасна здача завдання
2 бали	Завдання виконано з великою кількістю помилок; несвоєчасне виконання; ставлення студента до виконання завдання недостатньо відповідальне
1 бали	Завдання виконано з великою кількістю помилок; несвоєчасне та несамостійне виконання; ставлення студента до виконання завдання недостатньо відповідальне
0 балів	Завдання не виконано; ставлення студента до виконання завдання безвідповідальне

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль здійснюється в процесі навчальної діяльності студента за навчальними елементами змістового модулю. Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Проектування рекламно-графічних комплексів» оцінюються за

бально-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Модульний контроль проводиться окремо у формі модульної контрольної роботи з урахуванням уніфікованої системи оцінювання навчальних досягнень студентів.

Критерії оцінювання модульного контролю наведено у таблиці.

Критерії оцінювання	К-ть балів
<ul style="list-style-type: none"> – студент виконав в зазначений термін і на високому рівні весь обсяг роботи, відповідно до програми і завдань модулю; – володіє практичними вміннями на високому рівні; – здатний грамотно визначати й ефективно здійснювати навчальні задачі з урахуванням особливостей навчально-виховного процесу; – продемонстрував старанність, самостійність, ініціативу, активність, творче ставлення у процесі виконання завдання. 	21 – 25
<ul style="list-style-type: none"> – студент виконав в зазначений термін весь обсяг роботи відповідно до програми модулю, але з незначними недоліками; – володіє практичними вміннями на високому рівні; – здатний грамотно визначати основні навчальні задачі та знаходити способи їх вирішення, але в окремих випадках допускає незначні помилки в процесі їх вирішення; – продемонстрував старанність, самостійність, активність, відповідальне ставлення у процесі виконання завдання. 	17 – 20
<ul style="list-style-type: none"> – студент виконав весь обсяг роботи відповідно до програми модулю, але з певними недоліками; – не завжди демонстрував здатність визначати основні навчальні задачі та знаходити способи їх вирішення, застосовувати практичні вміння під час проходження модулю; – виявив здатність грамотно, але недостатньо самостійно опрацьовувати навчальні матеріали; – продемонстрував старанність, відповідальне ставлення у процесі виконання завдання. 	13 – 16

<ul style="list-style-type: none"> – завдання виконано в неповному обсязі, у процесі виконання допускалися помилки; – в цілому виявлено посередній рівень знань, умінь, навичок, допущено помилки у плануванні навчання та самоорганізації; – недостатньо виявлено самостійність, ініціативу у процесі вирішення навчальних задач; не завжди враховано специфіку організації навчально-виховного процесу; – завдання модулю було виконано з помилками, неохайно, подано на перевірку несвоєчасно, не містить усіх необхідних елементів, визначених програмою; – ставлення студента до навчання недостатньо відповідальне. 	9 – 12
<ul style="list-style-type: none"> – завдання виконано в неповному обсязі, неохайно, з помилками, подано на перевірку несвоєчасно, не містить усіх необхідних елементів, визначених програмою модулю; – студент виявив лише мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, навичок, виявив неготовність грамотно і самостійно планувати й організувати навчання; – ставлення студента до навчання недостатньо старанне та відповідальне. 	5 – 8
<ul style="list-style-type: none"> – завдання модулю було виконано в неповному обсязі, неохайно, з суттєвими помилками, подано на перевірку несвоєчасно, не містить усіх необхідних елементів, визначених програмою модулю; – студент виявив незадовільний рівень знань, умінь; невміння послідовно, грамотно і самостійно планувати й організувати навчання, аналізувати результати власної діяльності; – ставлення студента до виконання завдання безвідповідальне. 	1 – 4

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль (залік) відбувається у формі перегляду практичних завдань та узагальненого аналізу їх результатів.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
А	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
В	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.

C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Проектування рекламно-графічних комплексів»

5 семестр – разом: 120 год., з них: лекції – 4, лабораторних – 70 год., самостійна робота – 40 год., МК – 8 год.

6 семестр – разом: 120 год., з них: лабораторних – 74 год., самостійна робота – 40 год., МК – 8 год.

Проектування рекламно-графічних комплексів

Змістовий модуль 1 – 137 балів. Створення сучасного логотипу та корпоративного стилю

Тема	Лекції	Лабораторні заняття	Самостійна робота
Т1. Визначення РГК – 4 год.	2б. за відвідування		
Т2. Теоретичний аналіз фірмового стилю обраної компанії – 4 год.		10 б. за виконане завдання +2 б. за відвідування	5 б. за виконане завдання
Т3. Розробка логотипу компанії – 8 год.		10 б. за виконане завдання +4 б. за відвідування	5 б. за виконане завдання
Т4. Розробка пропонуемого корпоративного стилю – 18 год.		10 б. за виконане завдання +9 б. за відвідування	5 б. за виконане завдання
Т5. Створення композиції та оздоблення макетів – 16 год		10 б. за виконане завдання +8 б. за відвідування	5 б. за виконане завдання
Т6. Побудова вектору – 24 год		10 б. за виконане завдання +12 б. за відвідування	5 б. за виконане завдання
МКР 1 – 25 б. Разом: 137 б.	2 б.	85 б.	25 б.
Змістовий модуль 2 – 92 бали. Дизайн рекламно-графічного комплексу			
Т7. Складові РГК – 36 год.		10 б. за виконане завдання + 18 б. за відвідування	5 б. за виконане завдання
Т8. Поєднання складових РГК в єдиний стиль – 38 год.		10 б. за виконане завдання + 19 б. за відвідування	5 б. за виконане завдання
МКР 2 – 25 б. Разом: 92 б		57 б.	10 б.
Разом – 268 балів (коефіцієнт визначення успішності: $229 : 100 = 2,29$)			

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. *Емброуз Г., Оно-Біллсон Н.* Основи. Графічний дизайн 01: Підхід і мова / Гевін Емброуз, Найджел Оно-Біллсон; пер. з англ. Л. Базь, Р. Дзюба, Т. Кривов'яз. Київ : ArtHuss, 2019. 192 с. (Серія «Креативна кар'єра»)
2. *Даниленко В.Я.* Дизайн: підручник / В.Я. Даниленко. – Х.: ХДАДМ, 2003. – 320 с.
3. *Даниленко В.Я.* Основи дизайну: підручник / В.Я. Даниленко. – Харків: ХДАДМ, 2003.

4. *Єфімов Ю.В.* Комп'ютерна графіка: Adobe двома руками // навчальний посібник – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. – 120 С.
5. *Іваненко Т.* Шрифтовий дизайн: основи: навч. пос. Харків: ХДАДМ, 2019. 136 с.

Додаткова:

6. *Куленко М.Я.* Основи графічного дизайну: Підручник / М.Я. Куленко. – К.: Кондор, 2007 (в репозиторії Університету Грінченка інд. код 229).
7. *Лаптон Е., Філліпс Дж. К.* Графічний дизайн: Нові основи. Друге видання, змінене та доповнене / Еллен Лаптон, Дженніфер Коул Філліпс. Пер. з англ. І. Михайлишена. Київ: ArtHuss, 2020. 264 с.
8. *Леонард Н., Емброуз Г.* Основи. Графічний дизайн 02: Дизайнерське дослідження / Ніл Леонард, Гевін Емброуз; пер. з англ. Мельник М., Пугач В. Київ: ArtHuss, 2019. 192 с. (Серія «Креативна кар'єра»)
9. *Мітченко В.* Каліграфія. Взаємовпливи шрифтів: теорія і практика; кирилиця і латиниця; історія і сучасність. – Київ.: Лаурус, 2018. 288 с.
10. *Савін В.М.* Типографіка: навчальний посібник. – К.: Вересень. 2003.
11. *Чебаник В.* Графіка української мови. Абетка. – К., 2004.
12. *Юрчишин В.* Мистецтво книги. Каталог виставки. К., 2015.
13. *Яковлєв М.І.* Основи формування професійного мислення художників графічного дизайну // Технічна естетика і дизайн: міжвідомчий науково – технічний збірник / Відп. ред. М.І. Яковлєв. - К.: Віпол, 2004. - Вип. 3-4. – С. 181185.
14. *Barber K.* House Industries Lettering Manual / Ken Barber. – New York: Watson-Guptill Publications, 2020. – 197 с. – (First Edition).
15. *Flor M.* The golden secrets of lettering: letter design from first sketch to final artwork / Martina Flor. – New York: Princeton Architectural Press, 2017. – 167 с. – (First English Edition).

16. *Hische J.* In Progress: See Inside a Lettering Artist's Sketchbook and Process, from Pencil to Vector (Hand Lettering Books, Learn to Draw Books, Calligraphy Workbook for Beginners) / Jessica Hische. – San Francisco: Chronicle Books LLC, 2015. – 176 c. – (First Edition).
17. *Johnston E.* Writing and illuminating and lettering. – Publisher New York: Macmillan, 1906.
18. *Toots V.* 300 burtr veidi. – Riga: Latvijas Valsts izdevniecība, 1960.